

যুগান্তৱ

পঞ্চম থেকে অষ্টম শ্ৰেণী

তিনি বছৰে বাবে পড়ল সাড়ে পাঁচ লাখ শিক্ষার্থী

যুগান্তৱ রিপোর্ট

নিম্ন মাধ্যমিক পৰ্যায়ে মাত্ৰ ৩ বছৰেই বাবে পড়ল প্ৰায় সাড়ে ৫ পাঁচ লাখ শিক্ষার্থী। এসব শিক্ষার্থী ২০১৩ সালে প্ৰাথমিক ও ইবতেদীয়ী শিক্ষা সমাপনী পৰীক্ষা পাস কৰেছে। বিস্তু পৰে: আৰ শিক্ষাবৰ্গ স্নোভারায় টিকিতে পাৰেনি। সমাপনী পৰীক্ষায় পাস কৰা শিক্ষার্থী এবং এবাবেৰ জেএসসি-জেডিসি পৰীক্ষার্থীদেৱ তথ্য পৰ্যালোচনা কৰে এত্যু শোওয়া হচ্ছে।

২০১৩ সালে অনুষ্ঠিত প্ৰাথমিক শিক্ষা সমাপনী (পিইসি) পৰীক্ষার উত্তীৰ্ণী আসছে ১ নভেম্বৰ শুৱা হওয়া জেএসসি ও জেডিসি পৰীক্ষায় অংশ নেবে। তিনি বছৰ আগে অনুষ্ঠিত পিইসি পৰীক্ষায় অংশ নিয়েছিল ২৯ লাখ ৫০ হাজাৰ ১৯৩ জন শিক্ষার্থী। আৰ এ বছৰ জেএসসি ও

জেডিসিতে মোট পৰীক্ষার্থী ২৪ লাখ ১০ হাজাৰ ১৫ জন। এ তথ্য থেকেই দেখা যাচ্ছে, তিনি বছৰে বাবে পড়েছে পাঁচ লাখ ৪০ হাজাৰ ৭৮ জন কোমলমতি শিক্ষার্থী। শতকাৰা হিসেবে বাবে পড়াৰ হাৰ ১৮ দশমিক ৩০ শতাংশ।

শিক্ষায় বাবে পড়া কৰাতে সৱকাৰ বিনামূল্যে পাঠ্যপুস্তক বিতৰণ, উপবৃত্তি প্ৰদানসহ নানা পদক্ষেপ নিয়েছে। এৱপৰও বিপুল সংখ্যক শিক্ষার্থীৰ এভাৱে বাবে পড়াৰ পেছনে অধিনেতৰিক, সামাজিক ও একাডেমিক সমস্যা আছে বলে ঘনে কৰেন সংশ্লিষ্টৰা।

বেসৱকাৰি উন্নয়ন সংস্থা গণসাক্ষৰতা অভিযানেৰ (ক্যাপ্সে) উপপরিচালক কেএম এনামুল হক যুগান্তৱকে বলেন, নিম্ন মাধ্যমিক শিক্ষার্থী বাবে পড়াৰ কয়েকটি কাৰণ আছে।

প্ৰাথমিকেৰ জন্য প্ৰতি গ্ৰামে স্কুল আছে। কিন্তু নিম্ন মাধ্যমিকে আৰ দূৰেৰ স্কুলে পড়তে যায় না। আৰ ছাত্ৰৰা 'অনানুষ্ঠানিক কৰ্মক্ষেত্ৰ' প্ৰাৰ্বেশ কৰে। এছাড়া আমৰা গবেষণায় দেখেছি,

স্কুলগুলোতে টিউশন ও কোটিং প্ৰথা মাৰাত্মকভাৱে বেড়েছে।

বিস্তু দৱিতি মুন্ময়েৰ পক্ষে টাকা দিয়ে প্ৰতিষ্ঠানেৰ শিক্ষাবৰ্গ গ্যাপ

কেচিয়ে পূৰণ সংৰব হচ্ছে না। ফলে অনেক শিক্ষার্থী

লেখাপড়া ছেড়ে দিচ্ছে। নিম্ন মাধ্যমিকে

শিক্ষার্থী বাবে পড়া রোধে তিনি ক্যাচমেট

অ্যারিয়া টিক কৰে প্ৰয়োজনীয় স্কুল

হাপনেৰ পৰামৰ্শ দিয়ে বলেন, এ ক্ষেত্ৰে

সৱ সৱকাৰি প্ৰাইমাৰিতে নিম্ন মাধ্যমিক

খোলা উচিত হৈব না। কাৰণ এৱ সঙ্গে

অধিনেতৰিক সক্ষমতা ও ব্যয়ৰ বিষয়টিও

জড়িত। কেবল প্ৰয়োজনেৰ নিৰিখেই এই পদক্ষেপ নেয়া

উচিত।

এ প্ৰসেক্ষে মাধ্যমিক ও উচ্চ শিক্ষা অধিদফত্ৰৰ (মাউশি)

পৰিচালক (মাধ্যমিক) অধ্যাপক এলিয়াছ হোসেন বলেন,

দৱিতি শিক্ষার্থীদেৱ শিক্ষায় ধৰে রাখতে উপবৃত্তি চালু কৰা

হয়েছে। বিনামূল্যে পাঠ্যবই দেয়া হচ্ছে। এৱ বাবে দুৰ্বল

শিক্ষার্থীদেৱে জন্য বিশেষ ক্লাস চালু কৰা হয়েছে। এছাড়া

মেয়েদেৱ বালাবিবাহ নিৰুৎসাহিত কৰতে খোদ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ

উপদেষ্টা ড. গওহৰ রিজৰ্ভীৰ নেতৃত্বে কাজ চলছে। তবে

বিশেষজ্ঞৰা বলেছেন, সৱকাৰেৰ উপৰিক্ষিত উদ্যোগগুলো

মেহেতু শিক্ষার্থী বাবে পড়া বন্ধ কৰতে পাৱছে না, তাই এৱ

কাৰণ অনুসন্ধান কৰতে হৈব।

■ পৃষ্ঠা ১৯ : কলাম ৪

বাবে পড়ল সাড়ে পাঁচ লাখ শিক্ষার্থী

(শেষ পৃষ্ঠাৰ পৰ)

প্ৰয়োজনে বাস্তৱায়ন পঢ়তিৰ গলদ বেৱে
কৰতে হৈব। এবাবে যেটি পৰীক্ষার্থীৰ মধ্যে
ছাত্ৰ ১১ লাখ ২৩ হাজাৰ ১৬২ জন ও ছাত্ৰী
১২ লাখ ৮৬ হাজাৰ ৮৫০ জন। ছাত্ৰ থেকে
ছাত্ৰী বেশি এক লাখ ৬৩ হাজাৰ ৬১ জন।
আটটি সাধাৱণ শিক্ষা বোৰ্ডেৰ অধীনে
জেএসসিতে ২০ লাখ ৩৫ হাজাৰ ৫৪৩ ও
শাস্ত্ৰসা বোৰ্ডেৰ অধীনে জেডিসিতে ৩ লাখ
৭৪ হাজাৰ ৪৭২ জন পৰীক্ষার্থী নিবৰ্জন
কৰেছে। ২৮ হাজাৰ ৮৪৪টি শিক্ষা প্ৰতিষ্ঠানেৰ
পৰীক্ষার্থী ২ হাজাৰ ৭৩৪টি কেড়ে
পৰীক্ষায় অংশ নেবে।